

OJDANIĆ „POŠTOVAO“ MEĐUNARODNO PRAVO

Author: [Marije van](#)

Odbrana srpskog generala pokušava da pokaže kako on nije odgovoran za zločine koje su na Kosovu počinili njegovi ljudi.

Jedan svedok – koga su pred sud izveli advokati vrhovnog srpskog generala optuženog za ratne zločine počinjene tokom kosovske kampanje – insistirao je ove sedmice na tome da je Dragoljub Ojdanić svojim jedinicama naredio da poštuju međunarodno pravo.

Haški tribunal Ojdanića tereti kao odgovornog za zločine koje su na Kosovu počinile vojne snage u vreme kada je on – od novembra 1998. do februara 2000. godine – bio načelnik generalštaba Vojske Jugoslavije (VJ).

Iskazom svedoka koji tvrdi da je Ojdanić odlučno nastojao da svoje ljude odvрати od kršenja humanitarnog prava, njegova je odbrana pokušala da pokaže kako general nije kriv za zločine koje su počinila lica pod njegovom komandom.

No, Radomir Gojović je – kao bivši načelnik pravnog odeljenja generalštaba – prilikom unakrsnog ispitivanja priznao da je tek neznatnom broju pojedinaca pred jugoslovenskim vojnim sudovima bilo suđeno za ratne zločine. Niko nije osuđen za ubistvo, a samo jedan okrivljenik je bio oficir.

Ojdaniću se sudi zajedno s još petoricom visokih srpskih zvaničnika – Nebojšom Pavkovićem, Milanom Milutinovićem, Nikolom Šainovićem, Sretenom Lukićem i Vladimirom Lazarevićem. Njima se pripisuje odgovornost za ratne zločine počinjene tokom 1998. i 1999. na Kosovu, uključujući i ubijanje više stotina kosovskih Albanaca, kao i prisilno proterivanje oko 800,000 ljudi.

Svedok je objasnio da je tokom rata na Kosovu bilo osnovano ukupno 20 sudova i podjednak broj kancelarija tužilaštva, kako bi se procesuirali zločini koje su počinili vojnici. Ti vojni sudovi su kasnije zamenjeni mirovnima i odgovarajućim kancelarijama tužilaštva.

On je rekao da je tim sudovima u početku nedostajalo kvalifikovano osoblje, ali da su – nakon što je on imenovao još sudija i boljih advokata – postali sasvim operativni.

Samo se sud u kosovskoj prestonici, Prištini, borio za opstanak zbog „intenzivne borbe i opasnosti od terorista“ – rekao je on, aludirajući na napade koje su na srpske snage vršili kosovsko-albanski separatisti.

On je priznao da nijedan slučaj nije zaključen pred vojnim sudovima, jer su oni prestali s radom pred kraj rata. Osim toga, preko 2,300 istraga ratnih zločina okončano je tokom trajanja sukoba, jer je tužilac odlučio da ne podiže optužnice protiv pojedinaca.

Međutim, svedok je branio rad sudova, tvrdeći da je teško suditi pojedincima za ratne zločine, jer se radi o kompleksnim slučajevima, koji su teški za otkrivanje.

„Ljudi su to pokušali da prikriju, a dokazi su uništavani“, rekao je on.

Svedok nije mogao da se priseti broja osuda ili kazni dosuđenih nakon rata. Takođe nije mogao da se seti ni ko je bio pod istragom za koje zločine. Tužilac je sačinio izveštaj koji pokazuje da su nakon rata preostali slučajevi bili prepušteni civilnim sudovima, pred kojima su osuđene 39 osobe. Iz izveštaja se vidi i da nije bilo presuda za ubistva, već samo za zločine protiv civila. Najduža izrečena kazna iznosi 14 godina.

Drugog dana svedočenja, tužilac je postavio pitanje konkretnih nadležnosti vojnih komandanata. Gojović u tom pogledu unekoliko protivreči svojim ranijim izjavama, pošto tvrdi da vojska tokom rata nije snosila nikakvu odgovornost za civile. Po njegovim rečima, tu vrstu odgovornosti imao je ministar unutrašnjih poslova.

Sledeći svedok odbrane bio je Branko Krga, bivši šef obaveštajne administracije generalštaba jugoslovenske vojske, koji je svoj prvi dan pred sudom proveo insistirajući na tome da je vlada oduvek želela mirno rešenje sukoba na Kosovu.

„Primarni cilj vojske bio je da se spreči NATO intervencija“, kazao je on.

Krga je rekao da je i lično prisustvovao izvesnom broju telefonskih razgovora između Ojdanića i generala Veslija Klarka (Wesley Clark), tadašnjeg generalnog sekretara NATO-a.

Po rečima svedoka, ti su razgovori počeli u prijateljskom tonu, ali je ubrzo došlo do promene, tako da je Klark tvrdio da će „ukoliko dođe do sukoba, [srpska] vojska biti uništena“.

Tokom prvog polugođa 1999., Krga je redovno dolazio na sastanke u Ojdanićevoj kancelariji, gde je bio zadužen za prikupljanje obaveštajnih podataka jugoslovenske vojske o pretnjama Oslobođilačke vojske Kosova (OVK) i NATO-a.

Očekuje se da će, nakon pauze od nedelju dana, svedočiti i sam Ojdanić.

Marije van der Werff izveštava za IWPR iz Haga.

Location: Kosovo

Topic: Courtside

Source URL: <https://iwpr.net/sr/global-voices/ojdani%C4%87-%E2%80%9Epo%C5%A1tovao%E2%80%9C-me%C4%91unarodno-pravo>